

Успішна цифрова трансформація соціального страхування є невід’ємним складником забезпечення соціальної безпеки та стійкого розвитку фінансової системи України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про схвалення Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери: Розпорядження КМУ від 28.10.2020 № 1353-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020-p#Text> (дата звернення: 16.04.2025).

2. Жаворонок А. В., Лопашук І. А. Цифровізація соціальної сфери в контексті забезпечення економічної безпеки держави. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 253–257. DOI: 10.32782/2224-6282/189-45.

3. Худолій А. Кібербезпека: сучасні виклики перед Україною. *Acta De Historia & Politica: Saeculum XXI*. 2019. № 1. С. 138–146. DOI: 10.26693/ahpsxxi 2019.01.138.

Юрчишен Д. В.

аспірант ОНП «Економіка»

Донецького національного університету імені Василя Стуса

ПІДХОДИ ДО ПОНЯТТЯ «ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ»

Вступ. Розвиток цифрових технологій зумовлює зміни у підходах до ведення бізнесу, трансформуючи класичні моделі управління, організації та взаємодії зі споживачами. Поняття «цифрова трансформація» розглядається як комплексний процес впровадження інноваційних технологій, що змінює не лише окремі бізнес-процеси, а й стратегічне бачення бізнесу. Різноманітність підходів до визначення цього поняття обумовлюється як галузевими особливостями, так і динамікою глобального цифрового середовища. Аналіз наявних наукових підходів дає змогу виокремити основні трактування цифрової трансформації, що базуються на інтеграції цифрових інструментів та переосмисленні бізнес-моделей. Вивчення цих підходів є важливим для глибшого розуміння особливостей впровадження цифрових змін у бізнес-середовищі та формування ефективних стратегій трансформації в умовах високої мінливості та невизначеності сучасної економіки.

Метою роботи є узагальнення та систематизація підходів до поняття «цифрова трансформація».

Основна частина. Різномісність підходів до поняття «цифрова трансформація» у науковій спільноті та серед практиків потребує їх систематизації та уточнення змісту, оскільки останніми роками активно розвиваються цифрові технології в усіх сферах життя. Цифровізація впроваджується не лише за ініціативою бізнесу, а й закладена у стратегічні пріоритети розвитку держави. Відтак розглянемо основні підходи до цього поняття (табл. 1).

Таблиця 1 – Підходи до поняття «цифрова трансформація»

Автор	Поняття «цифрова трансформація»
Дергачова Г. М., Колешня Я. О.	«Зміна форми діяльності, перебудова організаційної структури, застосування нових бізнес-моделей, нових джерел і форм отримання доходу, залучення широкого кола споживачів, виведення обслуговування клієнтів на новий рівень, змішування сфер функціонування у нових форматах, в тому числі у вигляді цифрових платформ» [1]
Bloomberg J.	«Стратегічна трансформація бізнесу, керована споживачами, яка вимагає наскрізних організаційних змін, а також впровадження цифрових технологій» [2]
Канцур І., Меліневський А., Супруненко С.	«Ефективний інструмент управління бізнесом, що ґрунтується на використанні інноваційних технологій, пріоритетними з яких є: інформаційно-комунікаційні, технології блокчейн, цифровізація інфраструктури, впровадження системних методів управління проєктами» [3]
Топалов Р. М.	«Модифікація усіх бізнес-процесів суб'єктів господарювання, яка відбувається на основі впровадження інформаційних технологій, які видозмінюють концепцію його розвитку та масштабування, і так забезпечують конкурентоспроможність у національному та глобальному просторах» [4]
Hewlett Packard	«Процес трансформації традиційних методів ведення бізнесу та інтеграції цифрових підходів у різні аспекти діяльності організації, щоб змінити спосіб їх функціонування та надання цінності клієнтам» [5]
Зозуля А., Мигаль Т., Бабій С., Білоус В., Гнедько Б., Кондюк С.	«Процес інтеграції цифрових технологій у всі аспекти людського життя, включаючи економіку, суспільство та культуру» [6]
Pratt M. K.	«Впровадження цифрових технологій у продукти, процеси й стратегії організації для покращення взаємодії з клієнтами, підвищення ефективності та конкурентоспроможності» [7]

На основі аналізу вищезазначених визначень можна виокремити такі підходи до розуміння цифрової трансформації:

- організаційно-структурний підхід, що передбачає зміну організаційної структури, бізнес-моделей підприємств, стратегічну трансформацію їх діяльності під впливом цифрових технологій і споживацьких очікувань;
- технологічний підхід визначає цифрову трансформацію як впровадження інноваційних технологій (ІКТ, блокчейн, цифрова інфраструктура);
- процесний підхід визначає цифровізацію бізнес-процесів, інтеграцію цифрових інструментів для оптимізації операцій, підвищення ефективності, створення нової цінності для клієнтів;
- соціально-культурний підхід як поширення цифрових технологій на економіку, суспільство й культуру загалом, не тільки в межах бізнесу.

Висновки. Резюмуючи, можна визначити авторське бачення поняття «цифрова трансформація» як комплексний процес інтеграції цифрових технологій у бізнес-процеси, організаційні структури та стратегії розвитку підприємств, який змінює способи створення цінності для клієнтів, формує конкурентне середовище у цифровій економіці, що супроводжується соціально-економічними змінами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дергачова Г. М., Колешня Я. О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, ознаки, вимоги та технології. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2020. № 17. DOI: 10.20535/2307-5651.17.2020.216367.
2. Bloomberg J. Digitization, digitalization, and digital transformation: confuse them at your peril. *Forbes*. 29.04.2018. URL: <https://www.forbes.com/sites/jasonbloomberg/2018/04/29/digitization-digitalization-and-digital-transformation-confuse-them-at-your-peril/#78e677fd2f2c>
3. Канцур І., Меліневський А., Супруненко С. Цифрова трансформація в управлінні бізнесом в умовах сучасних викликів. *Via Economica*. 2023. № 3. № 42–47.
4. Топалов Р. М. Цифрова трансформація бізнесу: сутність та характеристика. *Економічні науки. Серія «Регіональна економіка»*. 2024. № 1(21(83)). С. 481–488.
5. What is digital transformation? *Hewlett Packard Enterprise*. URL: https://www.hpe.com/emea_europe/en/what-is/digital-transformation.html
6. Цифрова трансформація і її вплив на ринок праці / А. Зозуля, Т. Мигаль, С. Бабій, В. Білоус, Б. Гнедько, С. Кондюк. *Академічні візії*. 2024. № 27. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/840>
7. Pratt M. K., Sparapani J. What is digital transformation? Everything you need to know. *SearchCIO*. 2021. URL: <https://www.techtarget.com/searchcio/definition/digital-transformation>